BEYOND EXCELLENCE –65

JANAKA RODRIGO

Where the extreme challenges excellence.

www.janakasrodrigo.com

A smooth hemisphere of mass M and radius a is free to slide with its base on a smooth horizontal table. A particle of mass m is placed on the hemisphere at an angular distance α from the vertex. Apply the principle of conservation of momentum and the principle of conservation of energy to show that,

$$a\dot{\theta}^2 = \frac{2g(\cos\alpha - \cos\theta)(M+m)}{M + \sin^2\theta}$$

Where θ is the angular distance of m from the vertex. Deduce that the angular distance β when the particle is about to leave the hemisphere is given by

$m\cos^3\beta = (M + m)(3\cos\beta - 2\cos\alpha)$.

ස්කන්ධය M හා අරය a වන සුමට අර්ධ ගෝලයක් එහි පතුල තිරස් මේසයක් මත චලිතයට නිදහස්ව ඇත. ස්කන්ධය m වූ අංශුවක් ශීර්ෂයේ සිට α කෝණික විස්ථාපනයක තබා මුදා හැරෙයි. ශක්ති සංස්ථිති, ගම්‍යතා සංස්ථිති මූලධර්ම යෙදීමෙන්

$$a\dot{\theta}^2 = \frac{2g(\cos\alpha - \cos\theta)(M+m)}{M + \sin^2\theta}$$

බව පෙන්වන්න. මෙහි θ යනු ශීර්ෂයේ සිට m හි කෝණික විස්ථාපනයයි. අංශුව අර්ධ ගෝලයෙන් පිට වීමට ආසන්න විට ශීර්ෂයේ සිට කෝණික විස්ථාපනය β නම්

$m\cos^3\beta = (M + m)(3\cos\beta - 2\cos\alpha)$ බව පෙන්වන්න.